

Nevtralnost

Nevtralnost ne more pomeniti: dovljevati, da ti odnašajo svobodo, čast in imetje, vse na ljubo miru — ker nevtralnost pomeni obdržanje popolne svobode, neodvisnosti, nerazdeljivosti in nedotakljivosti. Varovati nevtralnost pomeni varovati to svobodo. A da se ta obvaruje, je treba odločnosti za borbo, in to stalne in vnaprej pripravljene odločnosti. Danes se namreč ne vrši odzemanje svobode z dolgimi pripravami, pogajanjem, uradnimi vojnimi napovedmi, ampak z napadi. Države izginjajo in odvzema se jim mogočnost mobilizacije, koncentracije in obrambe v 24 urah, celo od polnoči do zore. Ali se more duhovno in stvarno pripraviti in zbrati narod v 24 urah, ali celo v času od polnoči do jutra, če ni vnaprej pripravljen in — kar je še važnejše — če ni vnaprej orientiran? Ali se more narod orientirati, če je zapeljan z lažmi tujih propagand ali uspavan z zagotovili, da mu ne preti nevarnost, ker želi mir, a od nikogar ničesar ne zahteva?

Pri nas se dogaja nasprotno: mi se zabavamo — in to vedno bolj razburjeno in strastno — z notranjimi vprašanji, poudarjajoč v nedogled vse, kar nas razdvaja — a odvrčamo svoje poglede in poglede naroda od velikih zunanjih nevarnosti in nalog. Pri nas se zaradi raznih ozirov ne more odkrito govoriti o teh nevarnostih niti ustvarjati prave usmerjenosti — toda do mile volje se more jasno in skrivaj, z besedo in tiskom ustvarjati notranja neusmerjenost, da se bližajo, žalijo in diskreditirajo celo same ideje in zgodovinske osnove, na katerih je naša država zgrajena in na katerih se edino more obdržati. Legije tujih agentov ali simpatizerjev morejo širiti najstrašnejše malodušje z argumenti, o katerih se ne more javno razpravljati in jih pobijati, ker bi tudi to »kompromitiralo našo nevtralnost«. Ali nevtralnost ni pasivnost, malodušnost, neopredeljenost.

Našo nevtralnost ne bodo znali in mogli braniti tisti, ki gledajo samo neposredni račun in »hočejo samo trgovati, niti tisti, ki čutijo samo panični strah in žele »mir za vsako ceno«, da rešujejo življenje, niti tisti, ki diletski ali z višine spremljajo veliko politiko in razpravljajo o filozofiji zgodovine po nekaterih simpatijah in antipatijah, po ideoloških ali zgodovinskih sestavih, a ne vidijo, da mi nismo nikakoli galerija opazovalcev ali kavarniške mize upokojencev, ampak smo neobičajno izpostavljeni predmet mnogih zahtev, načrtov in interesov — in pri nas ne gre za teorije in simpatije, ampak za naš biti ali ne biti, za to, ali bomo ali ne bomo ostali samostojni in svobodni ljudje. A tu ne sme biti nevtralnosti in miroljubnosti! Tu moramo imeti svoje stališče in svojo usmerjenost: da vemo, odkod more priti nevarnost in odkod varstvo. Dolžnost diplomacije je, da taktizira, a narod mora biti usmerjen in opredeljen. Čas je, da zavednejši in boljši del razumnosti, boljši del mladine, meščanstva, delavstva in kmetov, posebno pa vsi tisti, ki imajo stik z najširšimi plastmi — spoznajo to stanje in da začno, vsak v svojem krogu in na svoj način, ofenzivno dejavnosti za obrambo naše resnične nevtralnosti, to se pravi: svobode, neodvisnosti in nedotakljivosti, s pravo organizacijo ter duhovno in stvarno pripravo, da nas ne doleti kaka usodna polnoč in da nam ne zasije kaka iznenadljiva zarja. Tudi Kristus je govoril v usodnih dneh svojim učencem: »Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!«

Ni zadosti reči: Borili se bomo! Ni zadosti odločiti se: Poginjali bomo! Treba je prehiteti nesrečo, a če do nje pride, je treba zmagati, ne samo poginiti! Vedeti moramo: s čim, kako in s kom se bomo branili in pred kom se bomo branili. Neusmerjenost in neodločnost je bila glavni vzrok polomov vseh malih narodov v zadnjih dveh letih. Naši odgovorni krogi bodo laže vodili našo ladjo v tem strahovitem viharju, če bo na vsej ladji vladal dober duh, duh pripravljenosti in dejavnosti, a ta bo enodušno zavladal samo takrat, če bomo vsi vedeli, kam gre naša ladja in kam more priti. Krmarenje je zadeva in odgovornost kapetana, ali cilj moramo pa imeti vsi, ki smo na ladji.

»Vidici«, Belgrad.

Strokovne delavske organizacije postavljajo svoje stališče in zahteve k aktualnim socialno-političnim vprašanjem

Svobodne delavske strokovne organizacije smatrajo za potrebno, da zavzamejo javno stališče do aktualnih socialno-političnih vprašanj in na nje opozori tudi vse odgovorne činitele.

Zato se je v ponedeljek 22. t. m. oglasila pri ministru za socialno politiko in narodno zdravje delegacija zastopnikov svobodnih delavskih strokovnih organizacij in obrazložila g. ministru stališče strokovnih organizacij do teh vprašanj. Tozadevne vloge, ki so bile še posebej predložene ministru za socialno politiko g. M. Budisavljeviću obravnavajo naslednja vprašanja:

Vprašanje reorganizacije SUZOR-a

Vprašanje reorganizacije SUZOR-a je v zadnjem času predmet velikih razprav in anket, tako od strani interesentov kakor odgovornih činiteljev. S tem vprašanjem se je bavil tudi ministrski svet, ki je določil posebno komisijo, ki naj to končno veljavno prouči.

Predstavniki osrednjih forumov svobodnih strokovnih organizacij v Sloveniji so zavzeli na seji dne 17. aprila t. l. v pogledu reorganizacije Osrednjega urada za zavarovanje delavcev naslednje stališče:

1. Strokovne organizacije nimajo pomislekov proti temu, da bi se poverilo bolniško zavarovanje samostojnim banovinskim nosilcem zavarovanja.

2. Strokovne organizacije so mnenja, da je treba vprašanje do delitve nezgodne in starostne panoge zavarovanja banovinskim nosilcem po strokovnjakih vsestransko proučiti in izdelati eventualne konkretne načrte, kako naj se ta delitev izvede, da se bo razdelila stotilijunska imovina socialnega zavarovanja pravično, brez razvrednotenja in trenj.

Strokovne organizacije bodo zavzele do te delitve svoje stališče, ko bodo mogle na podlagi teh strokovnih ugotovitev presoditi, kakšne bodo posledice te delitve za zavarovance in zavarovanje.

3. Strokovne organizacije so mišljenja, da bo tudi, če se poveri izvajanje vseh treh panog socialnega zavarovanja banovinskim nosilcem, potreben nek skupen organ socialnega zavarovanja za vso državo.

Ta skupni organ bo potreben zlasti iz dveh razlogov:

a) Zaradi izravnavanja zavarovalnega rizika v vsej državi. V ta namen naj bi ta organ prejemal in opravljal primeren odstotek zavarovanih premij (nekako pozavarovanje);

b) zato bo v interesu enakomernega socialnega zdravja skrbel za enotno izvajanje zavarovalnih predpisov za vso državo.

Taka enotnost je nujna posledica načela enotnega gospodarskega ozemlja ter svobodnega iskanja zaposlitve na vsem državnem ozemlju. To načelo zakonodaja o banovini Hrvaški izrečno uzakonjuje.

Taka enotnost obstoja razen tega v vseh državah, v katerih izvaja zavarovanje več nosilcev, tudi če so te države federativno urejene.

4. Strokovne organizacije poudarjajo, da se reorganizacija socialnega zavarovanja, ki je po zakonu samoupravna, ne more izvesti brez sodelovanja pravih predstavnikov delavstva, ki pa danes v samoupravah delavskega zavarovanja niso zastopani.

5. Strokovne organizacije zahtevajo, da se ugotove tudi stroški te reorganizacije in osvoji načelo, da se imajo ti stroški pokriti iz javnih sredstev.

V trenutku, ko je socialno zavarovanje po izrednih razmerah že tako težko ogroženo, smatrajo strokovne organizacije, da je treba pristopiti k reorganizaciji te velike ustanove, ki upravlja več 100 milijunsko delavsko in nameščensko imovino, previdno in z zavestjo velike odgovornosti, ki je zvezana s to reorganizacijo.

Za učinkovite ukrepe proti draginji

Predstavniki osrednjih forumov svobodnih strokovnih organizacij v Sloveniji so sklenili na svoji seji dne 17. aprila tega leta javno ugotoviti, da naraščajoča draginja gospodarske in socialne interese delavcev in nameščencev vedno težje ogroža.

Vsi dosedanja ukrepi proti naraščanju cen so ostali brez učinka. Cene naglo in neprestano naraščajo. Dejanski zaslužki delavcev in nameščencev se zato stalno nižajo. Obstojna velika nevarnost, da bodo tudi rezerve delavskega in nameščenskega zavarovanja po velikem delu razvrednotene. Pri vsem tem glavni koristnik takega razvoja ni država, temveč poedini družbeni sloji, ki se skušajo z izrednimi razmerami, v katerih živimo, okoristiti.

Vsi dosedanja ukrepi proti temu razvoju so morali ostati brez učinka, ker so bili zgolj formalni in ker niso našli opore v splošni državni finančni in gospodarski politiki.

Strokovne organizacije smatrajo, da je potrebno:

1. da se krijejo povečani državni izdatki v celoti z davki in posojili;

2. da se ne dovoljujejo načelno nobenemu stanu pravice samovoljno dvigati cene in dohodke, tudi ne kmečkemu.

V poslednji zvezi ugovarjajo strokovne organizacije zlasti najostreje proti temu, da se dovoljuje dvigati majhnemu številu veleposestev cene pšenice in koruzi, katerih cena je osnova za vso ostalo višino cen življenjskih potrebščin.

Strokovne organizacije ugovarjajo ostro neresničnim trditvam, da je to dviganje v interesu milijonov kmetov in ugotavljajo, da je le v korist nekaj tisočev veleposestnikov in veletrgovcev, ki posedujejo trenutno odvišne zaloge pšenice in koruze.

Strokovne organizacije so pod sedanjimi okoliščinami prisiljene boriti se za zvišanje mezd v skladu z višjimi cenami. Strokovne organizacije opozarjajo že sedaj, da bo potrebna sanacijska akcija za ustanove socialnega zavarovanja.

Končno zahtevajo svobodne strokovne organizacije, ki so edini pravi predstavniki delavstva, da se njihovim predstavnikom omogoči, da bodo mogli zagovarjati in braniti na vseh mestih težko ogrožene delavske interese.

Za poenostavljenje uprav v Javnih borzah dela

Z decentralizacijo državne uprave se je načelo tudi vprašanje decentralizacije socialnih ustanov. Z uredbo o izvajanju uredbe o prenosu poslov ministrstva socialne politike na banovino Hrvaško je bila izvršena tudi decentralizacija javnih borz dela, katerih posli so se prenesli na banovino Hrvaško in dravsko banovino.

Javna borza dela v Ljubljani je dejansko že več let uživala popolno avtonomijo tako v administrativnem kot denarnem poslovanju. Zato bi po izvršenem prenosu vseh poslov tudi v bodoče mogla vršiti to delo s sedanjimi upravami in samoupravami. Ustvarjanje kakih novih inštanč bi bilo povsem nepotrebno. Zadostuje sedanjí ustroj, v katerem naj posle Centralnega odbora odnosno Glavnega odbora prevzame upravni odbor.

Slovenija s področjem ene same borze dela je premajhna enota, da bi prenesla tako razsežen upravni in samoupravni ustroj te službe. Z ustanovitvijo glavne uprave bi se moral povečati uradniški aparat, kar bi povečalo izdatke in režijo posredovalne službe in seveda dalo povod upravičeni kritiki, da je ta služba mnogo predraga in nerentabilna.

Poleg tega opozarjamo, da bo tedaj, ko bo popolnoma izvedena decentralizacija države, sedanjí ustroj uprav javnih borz dela izgubil tudi temelj za svoj obstoj. Glavna uprava je mogla namreč obstojati le toliko časa, dokler je bila predvidena kot enoten nosilec borz dela. Z decentralizacijo države pa ne bo več enotnega nosilca, oziroma bo obstojal v zelo okrnjeni obliki.

Zato predlagajo podpisane svobodne strokovne organizacije gospodu ministru socialne politike, da naj za Slovenijo za javno borzo dela v Ljubljani ne predpisuje nobene nove inštanče, marveč naj posle Glavnega odbora prevzame dosedanjí upravni odbor.

Obenem izjavljamo, da nismo proti temu, da nekateri posli zaradi čim manjše režije ostanejo skupni za celo državo. Na primer: disciplinsko sodišče, skupna računsko kontrola itd.

Poleg tega pa podpisane zveze postavljajo zahtevo, ki je v velikem interesu za nadaljnji razvoj te panoge zavarovanja, in sicer da osvoji načelo, da morajo biti v samoupravah zastopani vsi delavski sindikati in ne le zastopniki ene organizacije. To pa vse dotlej, dokler ne bodo izvedene volitve, s katerimi naj interesi svobodno izvolijo vodstvo uprave borze dela.

K volitvam delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov

Za izvedbo volitev delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov za poslovno leto 1940. ljubljanska Delavska zbornica, kakor so to storile redno vsako leto vse prejšnje uprave, ni dala nobenega razglasa, še manj pa navodil. Do polovice januarja, ko bi morali biti vsi volilni odbori kraljevski banki upravi, Inspekciji dela že prijavljeni, je vladala še popolna nejasnost, ali se bodo volitve sploh izvedle ali ne.

Zaradi tega so delavske strokovne organizacije kar preko Delavske zbornice začele prijavljati v potrditev volilne odbore kraljevski banki upravi, ki je te odbore tudi potrdila in razpisala volitve. Z ozirom na to je morala tudi ljubljanska Delavska zbornica pričeti z delom in dati volilnim odborom na razpolago potreben material.

Zveza združenih delavcev (slovenski del Jugorasa), katere zastopniki so v upravnem odboru ljubljanske Delavske zbornice, pa nikjer niso hoteli pristopiti k izvedbi volitev. Na volitve so šli samo tam, kjer so morali, ako so hoteli dobiti svoje zaupnike.

Namesto da bi tedaj ZZZ šla na volitve, je vsem obratnim zaupnikom, ki so bili za poslovno leto 1939. izvoljeni na njeni listi, poslala okrožnico z navodili, da naj zaprosijo kraljevsko banko upravo za podaljšanje mandata za poslovno leto 1940. Vzrok temu je bil v tem, ker je kraljevska banka uprava prepovedala volitve obratnih zaupnikov v obratih, ki zaposlujejo manj kot 10 delavcev. Ker je ZZZ ravno v teh obratih imela izvoljenih nad dve tretjini obratnih zaupnikov, je na vse mogoče načine skušala volitve odložiti in dobiti s tem na času, da bi dosegla podaljšanje mandatov iz leta 1939.

Podpisane strokovne organizacije stoje na stališču, da je tako ravnanje protizakonito in da ni stvarnega niti pravnega razloga, da bi se mandati obratnih zaupnikov, izvoljenih v avgustu 1939., podaljševali. Člen 3. navodil sicer pravi, da se mandati delavskih zaupnikov morejo podaljšati največ za eno leto, toda delavske strokovne organizacije so mnenja, da se to more izvršiti le v takih primerih, ko je bila izvedba volitev iz kakih višjih razlogov prepovedana. V tem primeru pa ni bilo nobene ovire, da bi se to ne moglo izvršiti, razen strah pred tem, da bo število zaupnikov ZZZ zaradi odloka banske uprave, da se v obratih pod 10 delavcev ne volijo, znatno manjši.

Z ozirom na to naprošamo g. ministra za socialno politiko, da prepove vsako podaljševanje mandatov delavskih in nameščenskih zaupnikov, izvoljenih v letu 1939., na poslovno leto 1940. Potrdijo naj se le tisti zaupniški mandati, ki so bili pravilno izvoljeni v letu 1940. na podlagi »Navodil«.

Smatramo, da je to v velikem interesu stvari same, kajti tako delo in izigravanje delavske socialne zakonodaje ruši še tisto malo ugleda in avtoritete, katero naša delavska zakonodaja ima.

Strokovna poročila

Tvrdka Sever & Ko. hoče zlomiti delavsko organizacijo

Delavstvo veletrgovine s semeni Sever & Ko. na Gosposvetski cesti v Ljubljani se je lani organiziralo v JSZ. V to je bilo prisiljeno, ker ni moglo več shajati s plačami. Organizirana akcija je rodila uspeh ter so delavci dosegli zvišanje plač. Ze ob nastopu organizacije je podjetje hotelo delavstvo preplašiti z odpustom in je že tedaj vsem odpovedalo službo. Ker pa je bila takrat doba sezonske, podjetje te odpovedi ni moglo tudi izvršiti in je delavstvo po preteku štirinajstdnevne odpovedi ostalo naprej v službi.

Organizirano delavstvo se je upravičeno balo, da bo g. Sever ponovil to igro ob bolj ugodni priliki. Da bi se proti temu zavarovalo, je po zastopniku JSZ in tudi po svojih zaupnikih hotelo dobiti od g. Severja obljubo, da bo postopal v primeru pomanjkanja dela tako kot veleva socialna dolžnost, namreč da se takrat delo vrši v izmenah in tako vsak nekaj zasluži. G. Sever je zagotavljal, da ni prav nič maščevalen, da bo postopal socialno kot je delal druga leta in da se ni treba bati nobenih korakov od njegove strani nasproti organiziranemu delavstvu. Delavstvo se je s to izjavo zadovoljilo, ker je zaupalo svojemu delodajalcu.

Toda v svoji veri v podjetnika je bilo prevarano, kajti dne 15. t. m. je dobilo štirinajstdnevno odpoved. Prejšnja leta se ni uporabljal tak način skrčenja dela. Ostali so v delu tisti, ki so bili pri firmi že dalj časa. Sedaj

se pa iz znakov sodeč namerava firma znebiti starejših, ki so kot hlapci Jernej že leta in leta z delom svojih rok množili bogastvo gospodarju, sami pa zaslužili toliko, da so imeli iz rok v usta. Sedaj v najtežjih razmerah, ko zaradi druginje delavstvo mora nositi najhujša bremena sedanjih dni, je pa pahnjeno na cesto in prepuščeno samemu sebi.

Toda delavstvo je pokazalo, da je enotno. Ko je dobilo odpoved, je takoj tudi 12 neorganiziranih, ki so prišli šele letos prvič v delo, stopilo v organizacijo. Organizirali so se tudi nameščenci. Izven organizacije je sedaj samo še nekaj oseb, na primer predelavka Ovev. Ta je bila v začetku organizacije tudi zelo navdušena in je stopila v organizacijo. Ko je pa dosegla povisek plače, je mislila, da se je treba zavarovati na račun drugih in drugače ravnati kot ostali.

Jasno je, da je namen tvrdke zlomiti organizacijo. Mislimo, da za tako ugledno hišo, kot je g. Sever, to ni častno. Naša domača večja industrijska in trgovska podjetja priznavajo delavstvu pravico do organizacije in je delavstvo tam brez vsake nevarnosti za zaposlitev v strokovnih organizacijah. To zapisano in uzakonjeno svobodo mu krati samo še kako tuje podjetje. Prepričani smo, da bo tudi g. Sever spoznal, da mu ta korak ni v čast in bo preklical odpoved in uredil vsó zadevo v sporazumu z delavskimi zastopniki.

Delavstvo v podjetju Borlak pri Sv. Juriju ob j. žel. za svoje pravice

Delavstvo v podjetju Borlak se je lani organiziralo v prepričanju, da bo s pomočjo organizacije lahko na miren način uredilo razne zadeve s podjetjem. Urediti in razčistiti je bilo treba marsikaj. Predvsem je bilo treba urediti vprašanje plač, ki v omejenem podjetju niso dosegle niti minimalne mezde. Urediti je bilo treba tudi določbe, ki jih predpisujejo §§ 219., 220. in 221. obrtnega zakona. Delavstvo je imelo dobro voljo in je bilo na tem, da se vse te zadeve lepo in na miren način uredi s posredovanjem organizacije.

Ze takoj v začetku organiziranja je našletelo delavstvo na nerazumevanje podjetja, ki je z raznimi izjavami po zatrdilu delavcev odvrčalo delavce od organizacije. Podjetje je bilo že takoj od začetka nasproti organizaciji nezazpoloženo, tako da so bili poizkusi, kako bi se na lep in miren način uredile razne neprilike, odklonjeni.

Kakor že gori omenjeno, podjetje ni plačevalo niti minimalnih mezd in je te začelo plačevati šele na pritisk organizacije in oblasti. Najbrž je to tudi vzrok nerazpoloženja podjetja do

organizacije, ko se je delavstvo po dolgem času vendarle enkrat zbudilo in zahtevalo svoje pravice, ki mu po zakonu pripadajo. Mislimo, da je že čas, da se napravi enkrat konec brezprimernemu izkoriščanju delavstva in da je to spregledalo, da morajo biti tudi delavski interesi zaščiteni in da jih štiti edino svobodna strokovna organizacija.

Gospodje so se seveda začudili, od kod naenkrat sila, ki zahteva tak red in spoštovanje zakonov, in se kar niso mogli zvičeti, da je nekje na svetu strokovna organizacija in da je mogoče, da se delavstvo organizira. Vsi poizkusi, da se omenjene zadeve lepo uredi, so bili brezuspešni.

Podjetje je v začetku januarja z izgovorom, da mora popraviti stroje, odpustilo vse delavstvo. Pozneje je pa seveda zopet sprejelo delavstvo nazaj in glej čudo! Pri ponovnem sprejetju na delo niso bili naenkrat sprejeti nazaj tisti tovariši, ki so prav za prav ustanovili organizacijo in so tudi njihni odborniki. Med temi so tudi starejši delavci, ki so bili pri podjetju že več let zaposleni.

smerih. Voditelji znanih »Socialnih tednov« so se nešteto krat zbirali pri njem. Z vso silo je podpiral organizacijo »Association du mariage chrétien« in je sam izdal knjižico o vprašanju rodnosti in morale. V vsem svojem delovanju se je držal načela, da je treba modernemu svetu tudi z dejanji pomagati, ali kakor se je sam izrazil: »dajati Bogu in dajati kruh«. Leta 1929 je postal generalni superior vseh zavodov sv. Sulpicija in 18. novembra istega leta pariški nadškof; 16. decembra mu je papež Pij XI. slovesno podelil kardinalsko čast.

V svojih 11 letih na kardinalski stolici je opravil velikansko delo, s katerim si je pridobil svoj ugled v Franciji in po svetu. Poverjena mu je bila organizacija KA in izvedel jo je tako, da jo je papež Pij XI. ob vsaki priložnosti navajal kot vzgledno. V Franciji, ki je bila uradno še vedno kulturno-bojno razpoložena, je znal s svojo pametno uvidevnostjo ublažiti razmerje med državno oblastjo in Cerkvijo, tako da je državni predsednik prisostvoval slovesnostim ob obnovi reimske katedrale, da je uradna Francija nad vse slovesno sprejela papeškega legata kardinala Pacellija ter ponudila papežu Piju XI. na razpolago versajski dvorec, če bi prišel sam blagoslovljat baziliko v Lisieuxu.

Kardinal Verdier

V torek 9. t. m. je umrl pariški nadškof, kardinal Verdier, ki je bil poleg papeža Pija XII. največja osebnost današnjega katoliškega sveta. Novica o njegovi smrti se je širila

in je prav tako vzbudila obžalovanje po vsem kulturnem svetu. Ta nepričakovana smrt ni le velika izguba za Francijo, marveč za ves katoliški in krščanski svet, kjer je bil kardinal Verdier ena največjih duhovnih avtoritet.

Kardinal Verdier je bil rojen v kraju Lecroix-Berrez 19. februarja 1864 kot sedmi otrok, ki je edini preživel svoje sorojence. Še zelo mlad je vstopil v semenišče. Ko je končal študije, je bil najprej profesor v bogoslovju v Périgneux, čez dve leti v Lyonu, nato pa je v svojem 34. letu postal ravnatelj semenišča v Franchvilleu. Leta 1905. pride v Pariz v bogoslovje Saint-Sulpice in 1912 postane ravnatelj bogoslovja na Katoliškem inštitutu v Parizu. To mesto je zavzemal 17 let. Cele vrste francoske duhovščine so bile vzgojene pod njegovim vodstvom. V tem času ni le predaval moralke (zlasti socialne morale) marveč je deloval še v premenjih drugih

Naenkrat ti tovariši niso znali več delati in so postali slabi delavci, in to prav tisti, ki so organizacijo začeli. Res zanimiva stvar! Ko si prej dolga leta v podjetju, znaš na primer žagati, ko se pa organiziraš, pa naenkrat vse odpove; samo škodo delaš. Clovek se čudi, ko poslušata take izgovore.

Ko nismo mogli doseči s posredovanjem in lepo besedo, smo se morali obrniti na oblast za posredovanje. Vršila se je prva poravnalna razprava, na kateri je podjetje obljubilo prvenstveno zaposliti tiste delavce, ki so bili odpušteni 13. januarja v kolektivni odpovedi. Podjetje obljube ni držalo in sprejelo nekaj novih delavcev namesto odpuščenih. Ko smo ponovno intervenerjali, je podjetje zopet odklonilo sprejem odpuščenih delavcev. Primorani smo bili ponovno zaprositi oblast za posredovanje, da se na miren način zadeva uredi.

Oblast je res sklicala drugo poravnalno razpravo za mirno ureditev. Priznati moramo, da je okrajno načelstvo v Celju storilo vse, da se zadeva uredi na lep način. Politično upravni komisar g. Jarc Vojteh, ki je obe razpravi vodil, je storil vse, da pridejo delavci do svojih pravic.

Tudi pri drugi razpravi smo naleteli na nerazumevanje. Podjetje zanika vse trditve delavcev in trdi, da je v podjetju vse lepo v redu. Gospodje so bili pripravljeni sprejeti na delo samo enega prizadetih, med tem ko je vseh, ki so še od zadnje odpovedi na cesti, še šest. Prepričani smo, da bi se z malo dobre volje našel sporazum, vendar je podjetje ponovno grozilo z odpovedmi. Medtem ko se podjetje izgovarja, da je malo dela in da bo moralo skrčiti obrat, smo obveščeni, da se dela s polno paro in bolje kakor kdaj koli poprej. Obrat se celo modernizira. G. Borlak se baje zanima, kako bi se delalo tudi ponoči, kar je znamenje, da podjetje ne preživlja ravno slabih časov.

Seveda podjetju ne gre v račun, da se danes z delavcem ne da tako postopati, kakor nekoč in da je tudi delavec vsak dan pametnejši. Gospodom se malo čudno zdi, da morajo priti na uradno razpravo in sploh: čemu je neki treba organizacije. Včasih vsega tega ni bilo, bilo je vse bolj po domače.

Gospodom moramo povedati, da smo imeli dovolj dobre volje za lep način ureditve in se sporazumeti. Vidimo pa, da to ni mogoče. Prizadeto delavstvo se bo sedaj poslužilo zakonite poti, po kateri bo prišlo do svojih pravic. Vemo, da podjetje ni plačevalo minimalnih mezd, in to je delavstvu znak, da se mora poslužiti zakonitih sredstev, da pride do svojih pravic. Pa tudi še druge nepravilnosti bodo prišle na dan in končno upamo, da bo vendarle tudi v tem podjetju nastal red, kar bo le v dobro delavcem. Delavstvo je doprineslo že mnogo žrtev in prepričani smo, da se bo tisto delavstvo, ki je danes zaposleno, v polni meri zavedalo, da je treba prav danes mnogo volje in tovarištva, da drug ob drugem branimo svoje pravice in uveljavljamo koristi, od katerih bomo nekaj imeli. Ne bodimo več slepi hlapci, temveč delavci, ki so ponosni na svoj delavski stan, ki se ga mora spoštovati in ne samo izkoriščati po mili volji. Poslužimo se pravic, ki nam jih daje soci-

VELIKA VPRAŠANJA SEDANJEGA ČASA

Izkušnje in nauki

Po Avstriji, Češko-Slovaški in Poljski je izginila Danska, Norveška pa se obupno bori za obstanek.

1. Zginjajo male države, nove in stare. Samoodločba narodov se več ne omenja.

2. Katastrofa postaja večja če žrtev sama nudi orožje proti sebi. Ko se Čehi in Slovaki ne znajo sporazumeti, ko Poljaki padejo na Čehe zaradi Tešina, a potem sami izgube državo, ko Norvežani in Svedsi ne dovolijo prehoda pomoči Fincem, da »ne postanejo bojišče«, a sami potem oslabljeni prav zato postanejo bojišče.

3. Miroljubnost, pacifizem, ki razorožuje sebe, da krepi druge, vodi v polom. Skandinavci (razen Fincev) so bogateli, pošiljajoč drugim surovine in orožje do zadnje ure, uspravani v samoprevari, da se jih nihče ne bo dotaknil, ker jim je bilo udobneje živeti v blaginji, v socialnih in kulturnih ustanovah, nego se odreči nečesa na ljubo varnosti.

4. Koncentracijske vlade, mobilizacija duhov na znotraj, se pripravljajo mnogo pred nevarnostjo. Na Poljskem je mislila »polkovniška vlada«, da more s svojimi maršali, brez večine naroda, doprinesiti največji napor. Na Danskem je narejena koncentracija, ko je dežela — zasedena, na Norveškem, ko je izgubljena prestolnica ter se kralj in vlada nahajata na begu...

5. Na Kitajskem, Finskem in Norveškem so ustvarjene vlade protinarodnih. One služijo samo kot dokaz propagande, ki je obstojala poprej in kot vaba propagande drugod za prihodnost...

6. Sorazmerno največjo varnost pred vpadom predstavljajo Holandija, Belgija in Švica. Pokazale so zobe — in nevarnost je minila. Sila se je obrnila na točke slabšega odpora.

7. Bliskoviti napad stremi v glavnem za tem, da onemogoči mobilizacijo napadene države, da bo tako razorožena. Najprej s propagando — a tisto, kar je trše, da se prepreči, da zgrabi za orožje in se postavi v bran.

8. Kdor se noče braniti pred hudim — kliče hudo na sebe.

Kdor ni pripravljen, da pogine za svojo svobodo, nima pravice, da živi kot clovek. Caka ga usoda sužnja in živine.

»Nova riječ«, Zagreb.

alna zakonodaja, pazimo in skrbimo, da se te ne bo zlorabljalo in bo delavcem v korist.

Tovariši, pokažimo, da smo v strokovni organizaciji in da ne klonemo, temveč vztrajamo in ne nehajo prej, dokler ne bodo naše pravice spoštovane in izpolnjene.

Jih je opravil kot papežev odposlanec in kjer smo ga videli mimogrede tudi v Ljubljani. Naj navedemo za zaključek besede, ki jih je napisal v listu »Aube« Gaston Tesnier v poslovnem članku pod naslovom »Dobri pastir«:

»Pod svojim grbom je dal kardinal Verdier vklesati besede »Na tvojo besedo, Gospod, bom vrgel mrežo«. Te besede so resničen izraz njegovega pontifikata. Učenik, znanstvenik, mož dobrega srca in dejanj je bil v resnici in bo ostal podoba pristnega francoskega duhovnika. Visoka in tenkočutna inteligentnost, obdana z lobrohotnostjo, čudovita preprostost, kot je lastna velikim dušam, zanesljiva razsodnost, poštenost in pravičnost brez primere, očetovska nežnost za vse, ki so mu bili poverjeni, posebno pa za najrevnejše in najponižnejše — vse te lastnosti so ustvarjale iz kardinala Verdierja ljubljenega, češčenega voditelja, ki so mu vsi voljno sledili. »Obnoviti družbo« je bila zadnja nedelja njegova beseda javnosti. Zapustil nam je kot v oporoki to lepo, plemenito misel, ki jo Cerkev zasleduje kljub vsem družbenim in političnim napakam. Zapustil nam je nauk, ki poudarja prvenstvo osebe in s tem ohranjuje v svetu resnični in močni dinamizem svobode.«

Po naših krajih

Trbovlje

Obvestilo članstvu. V sredo 1. maja ima skupina svoj družinski izlet na Sv. Katarino. Sv. maša bo ob pol 8, to je po procesiji od Sv. Marka na Katarino. Vse članstvo naj se udeleži maše. Po maši pa ostanemo z našimi družinami, katere popeljimo s seboj, nekaj časa v naravi na tem prijaznem gričku. Ta dan naj bo za nas odpočitek v naravi od vsega dela, izvršenega v skupini. — Odbor.

Hrastnik

Kakor druga leta, tako bo tudi letos organizirala 1. maja izlet na Mrzlico naša skupina, in sicer po tem načrtu: Izleta naj bi se udeležili vsi tovariši z vso družino, da bodo tako predstavljali veliko družino. Tako se bomo med sabo bolj spoznali in pokazali, da smo le ena velika družina. Nihče naj ne manjka. Vsak, ki se hoče razvedriti, bo šel z nami, da tako v naravi pozabi na vse zlo in se tako vsi skupaj za nekaj uric razvedrimo. Vabljeni tudi prijatelji! Vodja skupine je tovariš Viljem Ramšak. Vsi se ravnajte po tem navodilu: Odhod iz Hrastnika točno ob 6 zjutraj. Zbirališče pri gostilni Plaznik v Bobnu. Ob pol 7 smo pri Sv. Katarini, kjer se udeležimo sv. maše, ki jo daruje naš kaplan č. g. Skrjanec v namen rudarjev JSZ v Hrastniku. Po maši gremo naprej na Mrzlico. Tu se bomo pozabavali, za kar bo skrbel med drugimi tudi tov. Kosmatin s svojo harmoniko. Ob 4 popoldne odhod, ter se preko Kala ali Ravna vrnemo domov. Dolani so vabljeni, da grede čez Hrastnik, lahko pa kar čez Kal in se dobimo na vrhu! Naj nikdo ne manjka! Na veselo svidenje.

Zagorje

Vse člane naše skupine rudarjev in apneničarjev obveščamo, da so po sklepu odbora skupine od 15. aprila dalje vsak dan uradne ure od 4 do 6 zvečer v novem tajništvu. Novo tajništvo se nahaja sedaj v hiši g. Kovčiča Davorina poleg Ljudske kuhinje v prtiličju. Zaradi tega opozarjamo vse, da se o vseh zadevah oglašajo le v uradnih urah v tajništvu, ne pa pri posameznih odbornikih, ker se bodo vse zadeve reševale samo v tajništvu, tako tudi glede naše lastne Delavske kmečke zadruge in drugo. Prosimo, da se člani v bodoče ravnajo samo po tem redu, ki ga objavljamo v naši Delavski pravici! — Nadalje je bilo tudi sklenjeno na članskem sestanku 7. aprila in na seji, da napravimo letos skupen izlet 1. maja v Čemšenik. Ker je ta teden ravno prošnji teden, so vsi č. gg. zadržani doma, in tako ne bo mogoče imeti v Čemšeniku skupne sv. maše, zaradi česar opozarjamo vse člane, da se po možnosti maše udeležijo doma, nakar odidem ob 7 naprej v Čemšenik. Isto naj velja tudi za Loke! Od 8 do pog 9 se zbiramo v Gamberku in potem skupno odkorkamo naprej. Prosimo, da se teh navodil vsak drži, in da gremo letos v polnem številu v Čemšenik, saj za drugo leto nihče ne ve, kaj in kako bo! Izleta se bo udeležilo tudi delavsko pevsko društvo Zvon, ki bo skrbelo s pesmijo za razvedrilo! Dalje naj nihče ne pozabi, da se vrši v nedeljo 5. maja ob 9 dopoldne v gostilni Rancinger občni zbor Strokovne zveze, na kateroga že danes opozarjamo. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora brezpogojno udeleži. Vabi odbor.

Jarše

V nedeljo 28. aprila bo sestanek tekstilcev iz tovarne Induplat v Jaršah v gostilni Brostar ob pol 2 popoldne. Obravnavali bomo za delavce važne stvari.

MALI OGLASI

POSAMEZNA BESEDA 50 PAR

Ako ste delavci resnično zavedni, potem vlagajte svoje prihranke v PRVO DELAVSKO HRANILNICO IN POSOJILNICO V LJUBLJANI.

Tudi delavske organizacije imajo svoj denar pri nas.

LETOS POZOR! »Dürkopp«, »Triumpf«, »Styria«, »Austrodamler« in kolesa drugih znamk daje po najnižji ceni na obroke Ciril Kmetič v Dobu 110

Celje

Mizarska kolektivna pogodba je potekla. Zato smo predlagali »Združenju mizarskih mojstrov«, da se ta podaljša za eno leto in se doda še nekaj predlogov. Ker je draginja tako zelo porasla, smo predlagali, da se plače zvišajo, kakor so se zvišale že davno po vseh podjetjih. Predlagali smo 20% zvišanje, ker so pa nekateri mojstri zvišali plače za 10%, zahtevamo da se zvišajo še za 10%, tako da bodo zvišane za 20%. Ta naša zahteva je popolnoma utemeljena, saj indeks Narodne banke izkazuje povišek draginje samo od lanskega leta septembra meseca pa do marca letos za 22%. V aprilu pa je draginja še narasla. Predlagali smo tudi 50 par pribitka na uro za ono delo, ki se vrši več kot tri dni izven delavnice do 10 km, za ono pa, ki se vrši v oadaljenosti od delavnice več ko 10 km, pa 50% pribitek na mezo. Naše zahteve so zmerne in upamo, da jih bodo majstri sprejeli kot upravičene in jih izpolnili. Dolžnost pomočnikov pa je, da se dobro strnejo okrog organizacije in pokažejo, da so v svojih zahtevah odločni in sposobni jih uveljaviti. Naj bo močna naša delavska solidarnost.

Dobrna

Dela na regulaciji Topličnice so se pričela. Zaposlenih je že precej tovarišev. S posredovanjem na občini smo dosegli, da so dobili delo oni, ki so najbolj potrebni in ki so odvisni sploh od dela svojih rok. — Važna je sedaj še ureditev plač. Draginja je porasla v zadnjem času v primeri z lanskim letom do 30% v potrebnih, ki jih delavec nujni potrebuje za življenje, kakor: hrana, obleka, usnje itd. — JSZ je posredovala na banski upravi pri odseku za urejanje hudournikov g. inž. Strancerju in mu izročila tudi pismen predlog, kjer delavstvo zahteva mezdo 4 din na uro, kar bi bilo vsaj malo v skladu z draginjo. G. načelnik je obljubil, da bo našo vlogo preučil in naše želje upošteval. Obljubil je, da bodo v aprilu zvišane mezde od 3,40 din navzgor. Mi vztrajamo, da je to premalo in da se glede mezd ize- nači kraj Dobrna s kraji na Gorenjskem, kjer se plačujejo mezde za tako delo 57 din za 10 ur. Dobrna je letoviščarski kraj in je tu strašna draginja, delavec mora pa vse kupiti. — V interesu občine, banovine in prizadetih delavcev je, da se to začetno delo izvrši in da ne nastane kak zastoj, da ima vsaj del delavcev zaslužek. Tovariši, vaša dolžnost pa je sedaj, da ostanete dobri člani strokovne organizacije in da se še bolj zavedate, da vsi uspehi, ki jih hočemo doseči, nastajajo počasi in z vztrajnim delom. Dolžnosti do organizacije izpolnjujemo in naj bo red, posebno pri plačevanju članarine.

Domžale

Iz gibanja skupin JSZ smo zvedeli, da so dosegle skupine v vseh podjetjih zvišanje plač. V podjetju »Universale« pa je vse mirno. Ravno tako je, kakor da je Domžalam in njeni bližnji okolici prizanesel draginjski val. — Ko smo se svoječasnno pogajali za zvišanje plač, je rekel zastopnik podjetja, da bi takoj pristali na zvišanje, ko bi mogli neko večjo staro zalogo prodati. Ta zaloga je sedaj prodana in bi želeli, da bi podjetje držalo dano besedo. Toda molči. Sicer smo pa tega molka tudi sami krivi. Je še precejšen del delavstva v tovarni, ki meni, da je organizacija nepotrebna; če je pa že organiziran, pa meni, da se ni treba udeleževati organizacijskega življenja. Seveda, podjetju je to dobrodošlo in se tudi temu primerno zadrži napram delavstvu. — Zavedni člani in članice so vsa ta vprašanja obravnavali na svojem sestanku v nedeljo 14. aprila in sklenili, da bo potrebna akcija, da se delavska strokovna organizacija poglubi in da se tudi podjetje opozori, da živi delavstvo zaradi draginje v še težjem položaju, kakor pred draginjo. Vsi tovariši in tovarišice se morajo zavedati, da bomo imeli samo toliko ugleda in toliko pravice, kolikor si jih bomo sami priborili. Boriti se pa more samo organizirano delavstvo.

Količevo

Dne 12. aprila smo spremili k večnemu počitku našega člana Jasenca Franca, ki se je ponesrečil v gozdu pri sekanju drv. Ko je odhajal od do-

Se ne strinjamo

OUZD v Ljubljani je priobčil v časopisju odredbo, da morajo člani, če gre za dajatve svojcem, predložiti potrdilo županstva odnosno župnega urada, da živi s svojcem in skupnem gospodinjstvu in da zavisi njegovo preživljanje od članovega zaslužka.

Dosedaj je OUZD zahteval tako potrdilo za doseglo polhranarine in porodniških podpor. Po najnovejši odredbi pa mora biti omenjeno potrdilo predloženo za vsak primer, če potrebuje svojec od strani OUZDja kakšno koli pomoč, torej tudi za ordinacije pri zdravniku OUZDja.

OUZD utemeljuje odredbo s tem, da so nekateri člani izrabljali potrdila dejalcev za ljudi, ki niso bili svojci.

Proti tej odredbi se mora delavstvo najodločneje upreti. Že sedaj je toliko predpisov, da se član ne spozna iz njih. Že sedaj je dosegla dajatve zaradi teh predpisov zelo otežkočena. Z najnovejšo odredbo se bodo člani v najmanj dveh tretjinah primerov odpovedali svojim pravicam od strani OUZDja glede svojcev, ker se bodo ustrašili teh neprijetnih procedur. Zaradi tega se omenjena odredba ne sme izvajati.

Tudi mi smo proti izrabljanju socialnega zavarovanja, toda to naj zabrani OUZD z drugačnimi sredstvi, ne pa s takimi, ki pomenijo za članstvo dejansko novo otežkočenje za doseglo zakonitih pravic.

Iz centrale

V okrožnici št. 4 pod točko 6 smo opozorili skupine na plačilo Delavskega koledarčka! Da ne bo pritožb, navajamo one skupine, ki se jih tiče: Brdo, Dobrna, Gornja Radgona, Hrastnik, Jarše, Jesenice, Količevo, Kozarje, Križe, Maribor, Skofja Loka (les.), Senčur, Tržič, Radeče (lesni), Solčava, St. Vid (tekst. 8), Zagorje. Mi hočemo svoje račune spraviti v red in želimo, da vsi delate tako. Ako upoštevate naša navodila, nam boste poslali te malenkostne zneske še ta teden.

Redni občni zbor

»Slovenske nameščenske zveze«

bo 14. maja 1940 ob 19. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročila odbornikov. 3. Volitve novega odbora, nadzorstva in delegatov za občni zbor JSZ. 4. Slučajnosti. Vabimo na občni zbor vse naše nameščence, zlasti pa ljubljanske člane, ki naj se ga gotovo udeleže.

Občni zbor

»Strok. zveze lesnega delavstva«

Vse krajevne skupine lesnega delavstva JSZ opozarjamo, da pošljejo v nedeljo 28. aprila svoje delegate na občni zbor »Strokovne zveze lesnega delavstva JSZ«, ki bo letos v Kamniku v prostorih gostilne Grajski dvor. Občni zbor bo popoldne in sicer ob pol 14, to pa zato, ker bo dopoldne tečaj za obratne zaupnike kamniškega okrožja. Kdor le more, naj pride v Kamnik že dopoldne, da bo tudi na tečaju.

ma, gotovo ni mislil, da mu je smrt tako blizu. Saj je bil zdrav in v najboljših letih. Pri podiranju drevja je po nesrečnem naključju skočil ravno v nasprotno smer in ga je debelo drevo podrl, da je na mestu izdihnil. Bil je zelo priljubljen in zvest član naše skupine, zato je njegova nenadna smrt užalostila vse, ki smo ga poznali. Na dan pogreba smo se zbrali v velikem številu in ga spremili na njegovi zadnji poti. Njegovi novi dom pa smo pokrili s cvetjem. Naj mu bo lahka zemlja, domačim pa izrekamo sočutje!

Zahvala! Vsem tovarišem in tovarišicam, ki so sočustvovali z nami ob izgubi našega brata Jasenca Franca, mu podarili cvetja ter ga spremili na zadnji poti, naša najprisrčnejša zahvala. — Žalujoči bratje Jasenc.

Vevče

Skupno sv. mašo bomo imeli 1. maja pri Sv. Urhu v Dobrunjah, in sicer kljub velikemu nasprotovanju in težavam. Sv. maša bo ob 9. Vse naše članstvo se je bo udeležilo!

Maribor

Strokovna skupina delavcev in nameščencev v Mariboru sklicuje v nedeljo 5. maja 1940 redni letni občni zbor, ki bo ob pol 9 dopoldne v prostorih JSZ, Sodna ulica 9, prtiličje. Vse članstvo naj se občnega zbora udeleži.

Za strokovno skupino tekstilnega delavstva v Mariboru se dne 5. maja 1940 ob pol 9 dopoldne vrši v prostorih JSZ (Sodna ulica 9, tretje nadst.) redni letni občni zbor. Vsi člani tekstilcev se občnega zbora gotovo udeležite!

Strokovne skupine JSZ v Gor. Radgoni, v Borecih, v Ljutomeru, v Apačah, v Žbigovcih, v Guštanju, v Otiškem vrhu in v Slovenjgradcu obveščamo, da bo redni letni občni zbor

Vabilo

na redni letni občni zbor Prve delavske hranilnice in posojilnice, r. z. z. o. z., v Ljubljani,

ki bo v ponedeljek 6. maja 1940 ob 17. v uradnih prostorih na Miklošičevi cesti 22/l. z sledečim dnevnim redom: 1. Poročila načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1939. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Sprememba pravil po novem združnem zakonu. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti. — Ako bi ta skupščina ob navedenem času ne bila sklepna, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu druga skupščina, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Tečaj za obratne zaupnike kamniškega okrožja

V nedeljo 28. aprila se bo ob 9 dopoldne v gostilni Grajski dvor tečaj za obratne zaupnike kamniškega okrožja JSZ. Vse obratne zaupnike kamniškega okrožja, ki so bili izvoljeni na listah JSZ vabimo, da se tega važnega tečaja sigurno udeležijo. Predavali bodo dr. Pokorn, Rozman Jožko in Borec Mavricij. Zato vsi zaupniki v nedeljo 28. aprila v Kamnik na zaupniški tečaj.

Kupujte pri tistih, ki oglašujejo v našem listu!

ekspoziture v Mariboru v nedeljo 5. maja t. l. ob pol 10 dopoldne v uradnih prostorih JSZ, Sodna ulica 9, tretje nadstropje. Vse zgoraj imenovane skupine naprošamo, da na občni zbor pošljejo svoje delegate.

Kočevje

V nedeljo 28. aprila bo ob 8 dopoldne v gostilni Beljen članski sestanek rudarjev in tekstilnih delavcev. Ker je mnogo važnih zadev, o katerih se bomo pogovorili, naj se tega sestanka udeležijo prav vsi. Pride zastopnik centrale.

Ljutomer

V nedeljo 28. aprila t. l. bo ob 2 popoldne v Ljutomeru sestanek strokovnih skupin JSZ iz Ljutomerskega okraja. Strokovne skupine v Gornji Radgoni, Apačah, Žbigovcih, Borecih in Ljutomeru prosimo, da pošljejo na sestanek svoje delegate. Kje se bo sestanek vršil, bodo skupine od strani ekspoziture JSZ v Mariboru pisмено obveščene. Sestanek bo zelo važen za nadaljnje delovanje prizadetih skupin.

Delavska PRAVICA
GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhaja vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22-I. — Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo, Miklošičeva 22-I. Oglasi po ceniku. — Telefon šte. 4948. Številka pošt. čekovnega računa 14.900.

Posamezna številka 1 din. Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četr leta 10 din, za pol leta 20 din, za vse leto 40 din. Zamejstvo mesečno 7 din, letno 70 din.

Urejuje in odgovarja Rozman Jožko v Ljubljani. Izdaja za konzorij »Delavske pravice« Srečko Zamer, Ljubljana. Tiska Zadržna tiskarna r. z. z. o. z. v Ljubljani, Tyrševa c. 17 (Maks Blejčec)